

Energi og miljøkomiteen

Stortinget

0026 Oslo

Bergen, 30.5.2012

Klimameldingen må styrke skogvernet og forhindre planting av fremmede treslag på nye arealer som klimatiltak

I lys av behandlingen av regjeringens klimamelding, ønsker Naturvernforbundet Hordaland herved å dele sine synspunkter med Energi- og miljøkomiteen. Det er positivt at klimatiltak skal settes i verk for å redusere Norges klimagassutslipp, dog er det avgjørende at klimameldingen implementerer klimatiltak som gir en reell utslippsreduksjon og som ikke går på bekostning av naturen og menneskers livsgrunnlag langs kysten.

Eksisterende granskogsplantasjer fra etterkrigstida er meget sjenerende for både turistnæring, lokalbefolkningen, og biomangfoldet og regjeringens planteforslag vil kunne forsterke dette og true vårt unike landskapsbilde enda mer. Store deler av kysten gror allerede igjen med skog og kratt som hindrer utsikten og rammer reiselivet. Effekten av granplanting vil være enda større, da granskogen er mørkere, vokser høyere og plantes tettere enn den naturlige gjengroingen. På den andre siden er gran mer effektiv enn gjengroingsskog til å fange CO₂ fordi den har større biomasse og vokser raskere. Men gran er en fremmed art på ytre Vestlandet og nord for Saltfjellet og granplanting i disse områdene er ofte hemmende for friluftsliv, jakt og turisme og er skjemmende i landskapet. Å fortsette med å plante fremmede treslag som ikke hører hjemme langs kysten er direkte i strid med både den norske naturmangfoldloven og FNs biokonvensjon.

Reiselivsnæringen omsetter for over 100 milliarder kroner årlig og utgjør over fem prosent av all produksjon i fastlands-Norge. Massiv skogplanting langs kysten vil redusere tilgjengeligheten til landskapet, påvirke dets estetikk og variasjon, samt redusere turistenes opplevelse, noe som på sikt vil medføre lavere interesse for Norge som reisemål.

I områder hvor viktige biologiske eller kulturhistoriske verdier er representert, bør landskapet opprettholdes ved at utmarksbeiting og annen landskapskjøtsel styrkes. Reiselivet er viktig for verdiskapningen i distriktene. Å ivareta kulturlandskapet vil gi en styrket reiselivsnæring.

Sitkaplanting på kystlynghei i Hordaland

Som forvalter av den truede naturtypen kystlynghei har Norge et særlig ansvar.

Kystlyngheiene er et produkt av lyngbrenning og sauebeiting over lang tid, i opp til 2 000 år har denne driftsformen vært i bruk på Vestlandet. I dag er kystlyngheiene utsatt for gjengroing på grunn av den dårlige økonomien i jordbruket og at det ikke går sauer på beite lenger. Men en enda større trussel er sitkagranplantingene, som ble etablert på 1960-tallet og utover. Sitkagrana stammer fra vestkysten av Alaska og Canada, og er ekstremt godt tilpasset kystklima. Trærne begynner å danne kongler og frø alt fra 10-15 årsalderen, og produserer store mengder spiredyktig frø hvert år. Resultatet er ukontrollert spredning av sitka fra plantefelt ut i kystlyngheiene langs hele kysten av Vestlandet og opp til Lofoten og Vesterålen. Sitkagrana kan bli opptil 50 meter høy og vil føre til en total endring av det åpne kystlandskapet til et lukket skoglandskap. Mange steder er det dessverre for seint å stoppe denne utviklingen, sitkaen er kommet for å bli. Men å plante enda mer sitka på kystlynghei, slik klimameldingen legger opp til, er fra et naturvernsynspunkt totalt uansvarlig.

Naturvernforbundet Hordaland har derfor følgende krav:

- (1) Sitkafelt på kystlynghei må avvikles og tilbakeføres til lynghei der det lar seg gjøre.
- (2) Det må lages en verne- og skjøtselsplan for kystlyngheiene, der også lyngbrenning og sauebeiting inngår, og saueiere bør få kulturlandskapsstøtte til å gjennomføre planen. Aktuelle kommuner i Hordaland der det bør utarbeides slike planer er Bømlo, Sveio, Fitjar, Austevoll, Sund, Fjell, Øygarden, Meland, Radøy, Lindås og Austrheim

Klimameldingen inkluderer to sentrale skogtemaer som berører Hordaland, og det er skogvern og skogplanting.

Skogvern

FNs klimapanel slår fast at skogvern er et godt klimatiltak. Dette følges aktivt opp av Norge gjennom initiativet for å bevare tropisk regnskog. Norsk institutt for naturforskning (NINA) og daværende Skogforsk slo i 2002 fast at minimum 10 % representativt vern av produktiv skog er nødvendig for å ta vare på naturmangfoldet. Dette er også et minimum for å oppfylle Nagoya-forpliktelsene innen 2020. Norsk institutt for naturforskning (NINA)s rapport 'Skogvern som klimatiltak' slo fast at skogtyper med høyt biologisk mangfold ofte også er

viktige for å ta vare på skogens karbonlager. Bevaring av gammel skog kan dermed fylle begge formål.

Fremmede treslag

Flere fremmede treslag som har vært plantet tidligere, som sitkagran, er nok kommet for å bli, og sprer seg naturlig ut i landskapet. Men en videre planting av disse treslagene på nye areal og til fortregning for stede egne treslag, vil være i strid med naturmangfoldloven, internasjonale miljøkonvensjoner og Nagoya-avtalen. Klimaeffekten av granplanting i Nord-Norge er omstridt på grunn av albedo-effekten. Vi vil sterkt advare mot en satsning som utfordrer viktig miljøprinsipper som Norge er pådriver for å fremme internasjonalt og som også vil oppleves svært negativt blant mange i de berørte områdene. Allerede i dag bruker man store beløp for å fjerne fremmede treslag mange steder langs kysten.

På denne bakgrunn oppfordrer Naturvernforbundet Hordaland Energi- og miljøkomiteen til å arbeide for:

1. at klimameldingen legger en klar strategi for å styrke norsk skogvern som sikrer 10 % representativt skogvern innen 2020. Skogvern er både et godt klimatiltak og et tiltak for å stanse tap av biomangfold i skog
2. å forhindre at fremmede treslag blir plantet på nye arealer som et klimatiltak. Det er viktig at klimameldingen ikke legger opp til å forsøke å løse et klimaproblem ved å forsterke andre miljøproblemer,
3. For norsk natur og klima er det avgjørende at Energi og miljøkomiteen jobber for at klimameldingen inkluderer styrket skogvern og forhindrer planting av fremmede treslag på nye arealer.

for Naturvernforbundet Hordaland

Signe Sandberg
leder

Oddvar Skre
saksbehandler